

Ons pedagogisch handelen kinderdagverblijf en peutergroep Goudwinde

Op de website van KION zie je onder *Zo werken wij* hoe we in ons beleid vorm hebben gegeven aan de pedagogische doelen en onze pedagogische uitgangspunten.

In dit document staat hoe we de pedagogische uitgangspunten bij onze locatie praktisch uitwerken. Als we eventueel iets extra's doen of anders werken dan in het algemene beleid beschreven staat, dan vind je dat hier ook in terug.

Samen met de praktische informatie geeft dit document de informatie die specifiek is voor deze locatie.

September 2024

Professionalisering en kwaliteitsverbetering

Bij KION hechten we waarde aan pedagogisch kwaliteit en stimuleren we deze op verschillende manieren. We geloven in het blijven leren en ontwikkelen van onze medewerkers.

Al onze locaties hebben jaarlijks de wettelijk verplichte 50 uur voor beleidsontwikkeling ter beschikking. Van deze 50 uur worden 38 uur ingezet door de beleids- en stafmedewerkers Pedagogiek. Zij werken op centraal niveau aan het borgen en versterken van de pedagogisch educatieve kwaliteit door ontwikkeling van beleid en hulpmiddelen voor de locaties.

De coach heeft voor iedere locatie jaarlijks 12 uur beschikbaar voor implementatie van dit beleid.

Bij onze locatie krijgen we ondersteuning van pedagogisch coach Marianne Krabben.

De coach ondersteunt bij de verbetering van de pedagogische kwaliteit. De coach begeleidt en traint de medewerkers bij het pedagogisch handelen en ondersteunt en adviseert de clustermanager op pedagogisch gebied. Hiernaast implementeert de pedagogisch coach ons pedagogisch beleid naar concrete situaties in de groep en signaleert ontwikkelingen, knel- en verbeterpunten. Ieder jaar voert de pedagogisch coach een pedagogische observatie uit. Met de uitkomsten stellen wij een (pedagogisch) doel vast waaraan we dat jaar extra aandacht besteden.

Komend jaar richten wij ons bij onze locatie op het volgende pedagogische doel: In 2024 gaan we leren werken met een nieuw kind volgsysteem. Een systematische manier om de ontwikkeling van kinderen te volgen, hierover te communiceren met ouders en een passend aanbod te doen om de ontwikkeling te stimuleren.

In ons lokale ontwikkelplan staat concreet uitgewerkt hoe we specifiek bij deze locatie inzetten op de ontwikkeling en kennisverbreding van onze medewerkers. Hierin staat ook op toetsbare wijze beschreven hoe we de kennis en vaardigheden van de medewerkers op het gebied van VE onderhouden.

Voor de coaching van de pedagogisch medewerkers is jaarlijks minimaal 10 uur per fte wettelijk verplicht. Voor deze locatie betekent dit 236,5 uur per jaar.

Hiernaast heeft onze coach in 2024 voor VE coaching 180 uur beschikbaar om medewerkers te coachen op het gebied van educatieve kwaliteit. Dit uren-aantal is gebaseerd op het aantal VE kinderen (keer 10 uur) dat onze locatie bezoekt.

We bieden VE

Om ervoor te zorgen dat we spelenderwijs de ontwikkeling van uw kind zo goed mogelijk stimuleren, bieden we op onze locatie Voorschoolse Educatie (VE). Hiervoor maken we gebruik van het VE-programma Uk & Puk waarin verschillende ontwikkelingsgebieden aan bod komen. Telkens staat een ander thema dat de kinderen aanspreekt centraal. Ieder thema wordt uitgewerkt in uitdagende, speelse activiteiten waarin aan verschillende ontwikkelingsdoelen wordt gewerkt. De doelen liggen op het gebied van spraak- en taalontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische en zintuigelijke ontwikkeling en rekenprikkel om de ontluikende rekenvaardigheid te stimuleren.

We stimuleren de spraak-taalontwikkeling door te verwoorden wat de kinderen doen en ervaren en door kinderen te stimuleren om zelf woorden te gebruiken. De vragen die we kinderen stellen sluiten aan bij het niveau van het kind. Kinderen die nog niet goed kunnen praten, stellen we eenvoudige vragen zoals "Waar is Puk? Wijs eens aan?", de meer taalvaardige peuters krijgen moeilijkere vragen zoals "Wat ga je doen?", "Zijn deze hetzelfde?", "Wat gebeurde er?" "Wat zou er gebeuren als...?" Kinderen krijgen de tijd om te reageren. Ook het samen zingen van liedjes en voorlezen horen bij ons rijke taalaanbod. Bij iedere activiteit worden in principe doelwoorden aangeboden. We passen ons hierbij aan, aan het niveau van het kind. Kinderen die nog weinig Nederlands spreken, leren eerst de woorden die naar voorwerpen, personen of handelingen verwijzen die belangrijk voor hen zijn. Hoe ouder het kind, hoe meer de doelwoorden verwijzen naar de buitenwereld en hoe abstracter ze kunnen zijn.

We maken gebruik van taal-ondersteunende gebaren (Nederlands met gebaren – NmG). Dit helpt kinderen in hun taalontwikkeling en het oppikken van woorden/begrippen uit de Nederlandse taal. Het ondersteunt kinderen in hun communicatie met onze medewerkers en anderen. Bijvoorbeeld door het gebaar "help mij" te gebruiken.

We bieden de woorden aan in een betekenisvolle context: woorden krijgen voor een kind pas betekenis door de concrete voorwerpen die worden gebruikt en de activiteit die wordt gedaan. Een echte appel levert een kind veel meer informatie op dan een foto van een appel. Tijdens een thema worden doelwoorden vaak herhaald en geoefend.

De sociaal-emotionele ontwikkeling betreft het leren omgaan met jezelf en met anderen. Op het kinderdagverblijf of peutergroep ligt de basis hiervoor in de relatie tussen het kind en pedagogisch medewerker. Als een kind ervaart dat hij kan rekenen op haar steun en zich veilig voelt, durft hij zichzelf en anderen te leren kennen. Daarnaast begeleiden we kinderen in het omgaan met anderen. We geven het goede voorbeeld en helpen kinderen om rekening te houden met elkaar. Zie ook de uitgangspunten 'We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte' en 'We bevorderen positieve contacten tussen kinderen'.

De sensomotorische ontwikkeling gaat over de ontwikkeling van de zintuigen en de motoriek. Door te doen en tegelijk waar te nemen, leert de kind de wereld om zich heen kennen. We bieden activiteiten aan die een beroep doen op het zien, horen, tasten, proeven en ruiken. Ook grofmotorisch spel is onderdeel van ons dagelijkse aanbod. Zo gaan we iedere dag naar buiten. Hiernaast heeft ieder thema een beweegactiviteit; het oefenen van de grote motoriek en lichaamsbalans (dreumesen en peuters). Ook de fijne motoriek (de arm-hand functie zoals reiken, grijpen, loslaten en manipuleren) komt in ons aanbod volop aan de orde.

We besteden ook aandacht aan rekenprikkels. Het gaat er hierbij om dat kinderen ervaringen opdoen die de basis leggen voor de latere rekenontwikkeling, zoals meten (passen de schoenen? Past het dikke boek in de kleine tas?) en het benoemen van eigenschappen zoals groot en klein, zwaar en licht, vol en leeg. Ook ruimtelijke oriëntatie hoort tot rekenprikkels. Ruimtelijke oriëntatie begint bij het lichaamsbesef van het kind. Dit komt bijvoorbeeld aan bod tijdens de verzorging van de kinderen of bij het aan- en uitdoen van de jas. Daarnaast verkennen we met de kinderen de groepsruimte. We praten met de kinderen over waar de spullen staan (in de kast of op de kast) of waar ze terecht komen (in of naast de prullenbak). Ten derde maken de kinderen bij ons kennis met tellen. Het dagritme en bijbehorende dagritmekaarten geven de kinderen houvast wat betreft tijdsbesef.

Bij de activiteiten die bij het VE-programma horen, speelt de interactie tussen pedagogisch medewerker en kind en tussen de kinderen onderling een grote rol. Kinderen en pedagogisch medewerker hebben beide een actieve inbreng bij de activiteiten. Door prikkelende vragen te stellen in een uitdagende omgeving en hierbij steeds in te spelen op de inbreng van de kinderen en aan te sluiten bij hun niveau en interesse, brengen we de kinderen steeds een stapje verder in hun ontwikkeling. Kinderen kunnen ook elkaar prikkelen in hun ontwikkeling. Daarom geven we kinderen ook tijdens de activiteiten de ruimte om op elkaar te reageren en met elkaar samen te spelen.

De meeste activiteiten doen we met kleine groepjes kinderen, zodat we de activiteit kunnen aanpassen aan het ontwikkelingsniveau van de kinderen en kunnen inspelen op hun reacties. Bovendien hebben kinderen in een kleine groep meer gelegenheid om zich te uiten en meer onderling contact. Om ervoor te zorgen dat alle kinderen mee kunnen doen, doen we een activiteit herhaaldelijk, met telkens een ander groepje kinderen. Een activiteit duurt zo lang als de kinderen het leuk vinden om te doen.

De doelen waaraan gewerkt wordt bij een activiteit hangen ook af van de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van een kind. Bij de jongere kinderen ligt de nadruk op het doen en ervaren, bij de oudere kinderen en kinderen die al meer taal begrijpen en kunnen praten, worden de activiteiten al wat taliger aangeboden.

Ook buiten de activiteiten om wordt er gewerkt met het thema en de doelen die daarbij horen. De groepsruimte is overzichtelijk ingericht in hoeken, waardoor kinderen ongestoord alleen of in kleine groepjes kunnen spelen. Bij de inrichting gebruiken we aantrekkelijke materialen die bij het thema horen. Hierdoor komen kinderen tijdens hun spel op een vanzelfsprekende manier met het thema in aanraking. Pedagogisch medewerkers begeleiden het spel van de kinderen en bieden bewust bepaalde materialen aan, waardoor ze ook tijdens vrij spel gericht aan de doelen werken.

Om de ontwikkeling te stimuleren, creëren en grijpen we kansen. Bij kansen creëren bieden we doelbewust een activiteit aan en eveneens passen we de inrichting van het lokaal aan om kansen te creëren. Bij kansen grijpen, maken we van een gewone, dagelijkse situaties een leersituatie. Hoe jonger een kind, hoe meer het leren in het hier-en-nu plaatsvindt. Het woord 'regen' krijgt pas betekenis als het buiten regent en als het kind de regen kan zien, voelen en horen. Om inhoud en betekenis te geven aan de activiteiten en te werken aan de ontwikkelingsdoelen die bij ieder thema zijn opgesteld, benutten we zoveel mogelijk de dagelijkse situaties. Hoe jonger het kind of hoe lager het ontwikkelingsniveau van een kind, hoe dichter de pedagogisch medewerker bij de concrete

situatie blijft. Thematisch werken met baby's, dreumesen of kinderen met een laag ontwikkelingsniveau betekent vooral inspelen op situaties dicht bij het thema, kansen grijpen dus. Hoe verder de kinderen in hun ontwikkeling zijn, hoe meer we de activiteit kunnen uitbreiden naar talig spel, waarbij fantasie en voorstellingsvermogen een grotere rol gaan spelen. Dan kunnen we met behulp van taal en spel een situatie creëren die kinderen herkennen en die voor hen betekenis heeft.

Voorbeelden

- Voorbeelden van thema's: Wat heb jij aan vandaag (over kleding), Eet smakelijk (over eten), Oef wat warm (over warm en koud). Reuzen en kabouters (over groot en klein), Hatsjoe (over ziek zijn), Later als ik groot ben (beroepen).
- Voorbeeld van een activiteit met verschillende ontwikkelingsdoelen: Het thema Wat heb jij aan vandaag bevat een activiteit waarbij de kinderen, voordat ze naar buiten gaan, hun schoenen bij elkaar zoeken (één, twee schoenen; rekenprikkel), en aantrekken (motorische ontwikkeling). De peuters herkennen hun eigen schoenen en proberen deze met hulp aan te trekken; ze doen dat zoveel mogelijk zelf en helpen elkaar daarbij (sociaal-emotionele ontwikkeling). Daarna lopen, springen en stampen de kinderen op hun schoenen (motorische ontwikkeling). Tijdens de activiteiten vertellen de peuters wat ze gedaan hebben (taalontwikkeling), waardoor ze spelenderwijs een aantal woorden leren kennen.
- Voorbeeld differentiëren tussen leeftijden en niveaus: In het thema Dit ben ik! (over het lichaam, het gezicht en de zintuigen) kijken de kinderen om de beurt in de spiegel. Wat zien ze? De niet talige kinderen kijken naar hun spiegelbeeld terwijl de pedagogisch medewerker verwoordt wat ze zien, de kinderen kunnen aanwijzen wat ze zien. De oudere en meer taalvaardige peuters kunnen met behulp van de pedagogisch medewerker zelf vertellen wat ze in de spiegel zien.
- Onze groepsruimte(s) hebben we ingericht met de volgende hoeken: huishoek (bij het thema eten werd dit een restaurant), bouwhoek (met ondersteunende materialen naar verschillende soorten blokken) en materialen van het thema die aansluiten bij het programma (bijvoorbeeld grote en kleine blokken bij reuzen en kabouters), themahoek (afhankelijk van het thema is dit een slaapkamer voor Sinterklaas, een paddenstoel waar het kind onder kan kruipen, een tentje voor de vakantie of de dokterskamer van Puk), leeshoek waarbij de boeken aansluiten bij het thema
- Puk doet mee aan alle activiteiten. Dit helpt kinderen om los te komen, het is immers minder spannend om tegen een pop te praten dan tegen een volwassene.
- Voorbeeld aanpassen van de inrichting aan het thema: Bij het thema Hatsjoe! (over ziek zijn, voor elkaar zorgen, naar de dokter gaan en weer gezond worden) mogen kinderen spelen met dokterspulletjes zoals pleisters, verband, lege pillendoosjes, een wit schort etc. Door bij het thema Knuffels (over zachte materialen en het slaapritueel) veel zachte dingen in de groepsruimte te leggen, leren de kinderen de betekenis van het woord 'zacht' te begrijpen door aan de materialen te voelen, ermee te spelen en ze te benoemen.
- Voorbeeld kansen grijpen: De concrete situatie (bijvoorbeeld het regent buiten) is het vertrekpunt waaraan de pedagogisch medewerker een speelse activiteit toevoegt als het kind daaraan toe is (bijvoorbeeld het nadoen van het geluid van de vallende geluidsdruppels).

Materialen worden bewust ingezet om de diverse ontwikkelingsgebieden te stimuleren:

- Om de motorische ontwikkeling te stimuleren gebruiken we bijvoorbeeld puzzels, speelzand en klei (fijne motoriek) en blokken, stapstenen en de materialen buiten (grote

motoriek)

- Om de rekenvaardigheden van de kinderen te stimuleren gebruiken we puzzels, materialen met tegenstellingen (groot en klein, zwaar en licht), blokken voor ruimtelijk inzicht en tellen en we tellen bijvoorbeeld met materialen in de kring (steentjes, takken). Verder gebruiken we dagritme kaarten om het tijdsbesef te versterken.
- Om de taalvaardigheden van het kind te stimuleren gebruiken we Puk om tegen te praten, boeken (wat zie je, wat gaat er gebeuren, voorlezen), materialen om de kernwoorden van het thema terug te laten komen en te stimuleren (dit is afhankelijk van het thema, bijvoorbeeld paraplu's bij regen, paddenstoel bij reuzen en kabouters of een ziekenhuispakje bij het thema Hatsjoe).
- Ten slotte hebben we ook materialen afgestemd op de sociaal-emotionele ontwikkeling zo kunnen ze oefenen met Puk (hoe gaat het met jou, hoe heet jouw buurvrouw, situaties uitspelen –zoals boos en verdrietig), de huishoek met materialen van de keuken en thuis om situaties na te spelen, maar ook een aantal autootjes en fietsen die ze samen kunnen delen (door er bijvoorbeeld minder neer te zetten dan het aantal aanwezige kinderen), maar ook een spel als memory waarbij het kind leert op zijn/haar beurt te wachten.

We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte

We creëren een open, warme sfeer waarin kinderen zich op hun gemak voelen. We zijn geïnteresseerd in wat je kind bezig houdt en kunnen genieten van de mijlpalen die we bij je kind zien. We gaan uit van positieve aandacht, waardering en stimulans. Op z'n tijd hoort daar natuurlijk ook hulp, bescherming en steun bij.

Voorbeelden

- We passen ons zoveel mogelijk aan het tempo van het kind aan. Als we tijd hebben en het kind het leuk vindt, doen we tijdens verzorgingsmomenten ook nog een kort spelletje zoals zachtjes kriebelen, blazen. Kinderen genieten van deze individuele aandacht.
- We heten alle kinderen welkom bij binnenkomst. We noemen de kinderen bij naam en gaan een kort gesprekje met hen aan. Kinderen, die dit spannend vinden, krijgen de tijd om eerst even te wennen.
- Bij binnenkomst ligt er spelmateriaal klaar voor de kinderen zodat ze uitgenodigd worden om te spelen.
- Er hangen foto's van de kinderen van de stamgroep in de groepsruimte.

Kijken en luisteren naar kinderen staan centraal

Of het nu om een baby gaat die huult of een bso kind dat zich lijkt te vervelen; alleen met goed 'kijken en luisteren' leren we onze kinderen écht kennen. Met extra aandacht van ons, moeilijker spelmateriaal of een speciale activiteit, kunnen we dan inspelen op die specifieke behoefte. We volgen het welbevinden en de ontwikkeling van alle kinderen. Bij de buitenschoolse opvang hebben kinderen hierin natuurlijk ook (en soms zelfs letterlijk) een eigen stem.

Voorbeelden

- Kinderen mogen zelf aangeven, of ze aan een activiteit deelnemen. We stimuleren ze wel om mee te doen, zodat ze zich op alle ontwikkelingsgebieden kunnen ontplooiën en daarin kunnen groeien. Als kinderen aangeven klaar te zijn met een activiteit of juist nog even door willen gaan passen we de duur van de activiteit aan.
- We letten goed op de non-verbale signalen van de kinderen (twijfelen, stil en teruggetrokken, gezichtsuitdrukking, lachen etc.) om te zien of ze zich op hun gemak voelen en er iets aan te doen als dat niet zo is.

We hebben respect voor autonomie van kinderen

Al op jonge leeftijd is je kind een eigen persoon met behoeften en eigenschappen die bij jouw kind passen. Bij een jong kind dat heel erg van bewegen houdt, verwachten we niet dat het een half uur stil aan tafel zit. Deze eigenheid van kinderen maakt ons vak écht interessant. Daarnaast kunnen kinderen al heel jong veel zelf. Wij nemen hier in de groep bewust veel tijd voor. Je eigen brood smeren, zelf een oplossing bedenken voor een probleem, kiezen aan welke activiteit je meedoet. Liever zelf met een boek op de bank als de rest buiten is? Het kan allemaal.

Voorbeelden

- Wij stimuleren kinderen om zichzelf uit en aan te kleden. We laten ze zelf ontdekken hoe ze dit het beste kunnen doen. Soms trekken ze bv eerst de schoenen aan voordat de broek aan is, maar merken al snel genoeg dat dit niet handig is. We bieden hulp daar waar nodig, soms helpen we ze verbaal een stukje op weg of geven verbale ondersteuning. We stimuleren de kinderen elkaar te helpen en geven ze positieve feedback en complimenten.
- We stimuleren kinderen om zelf oplossingen te bedenken voor problemen zoals: hoe krijg ik die bal door dat gaatje? Waar hoort dit puzzel stukje en of hoe kom ik bij het spelmateriaal wat boven op een plank staat? In plaats van een probleem op te lossen, stimuleren wij het kind een eigen oplossing te zoeken. Indien nodig, helpen we je hierbij. Een mogelijke reactie van ons zou kunnen zijn: “Lukt het niet? Tja wat nu? Kun je het op een andere manier proberen?”
- We creëren een aantal vrije momenten per dag, waarop kinderen zelf keuzes kunnen maken tijdens het vrije spel en activiteiten wat betreft het aanbod in spelmateriaal.
- De diverse speelhoeken zijn zodanig ingericht dat de kinderen daar zelfstandig kunnen spelen; materialen in de die hoeken stimuleren het (fantasie-)spel in die hoek.

We bieden brede uitdaging en plezier

Bij onze locaties en groepen is alles zó ingericht dat kinderen volop de ruimte hebben met spel, materialen en activiteiten. Materialen die nieuwsgierig maken, spelbetrokkenheid en plezier geven. Daar komt het nodige water, zand, pasta, klei, bouw materiaal, verf, gereedschap en zelfs dieren bij kijken! We zorgen voor een breed aanbod van diverse activiteiten op alle verschillende ontwikkelingsgebieden. Gericht op een individueel kind, (kleine) groepjes kinderen of juist met z'n allen.

Voorbeelden

- Elke stamgroep is ingericht met diverse speelhoeken. De kinderen kunnen zelfstandig spelen en fantaseren in deze hoeken. Het spel materiaal in deze hoeken ondersteunt het spel en is door de kinderen zelf te pakken.
- De leeftijdsopbouw van met name onze verticale groepen kan wisselen. We passen de ruimte hierop aan. Hebben we veel baby's wordt de babyhoek gebruikt voor de baby's. Zijn die er niet dan wordt die hoek gebruikt voor de oudere kinderen.
- Alle groepen werken met dezelfde thema's. Deze thema's komen ook overeen met de thema's van basisschool Het Talent. We gebruiken de thema's van de methode Uk & Puk. We trekken per thema vier tot zes weken uit. Bij het uitwerken van de thema's proberen we zoveel mogelijk aan te sluiten bij de beleving van de kinderen. De activiteiten die worden aangeboden, materialen die in deze periode gebruikt worden en de inrichting van sommige hoeken hangen zoveel mogelijk samen met het thema. Dit geeft een grotere samenhang in het aanbod en de mogelijkheid dieper in te gaan op een thema, kinderen meer ervaringen op te laten doen, meer te ontdekken en om de woordenschat van de kinderen te vergroten. Voor het gehele jaar wordt er een opzet gemaakt van thema's die gedurende dat jaar aan de orde komen. In de jaarplanning wordt onder meer aangesloten bij feesten en seizoenen.
- Met de planning van de activiteiten bij een thema zorgen we ervoor dat alle ontwikkelingsgebieden gestimuleerd worden.

We bieden ritme en structuur

De vertrouwde gezichten van pedagogisch medewerkers en van de kinderen in de groep zijn een belangrijk houvast. Net als de eigen groepsruimte en een rustige inrichting. Duidelijkheid komt ook terug in het ritme en programma van de ochtend, middag of dag, een aantal algemene huisregels en afspraken. Ook eigen (groeps)rituelen dragen hier aan bij. Dit biedt jonge kinderen voorspelbaarheid en vertrouwen in het verloop van de dag. Bij de buitenschoolse opvang verspreiden de kinderen zich vaak over meerdere ruimtes. Ook hier heeft de middag een bepaalde indeling. Dit begint meestal met groente en fruit en een (gezamenlijk) drinkmoment.

Voorbeelden

- We kondigen overgangen in het dagritme tijdig aan, zodat de kinderen hun spel kunnen afronden. Overgangsmomenten worden ondersteund door liedjes en vast rituelen. Zo weten kinderen wat er komen gaat.
- We nemen zelf duidelijk afscheid van kinderen als een pedagogisch medewerker, kind of ouder naar huis gaat. We zwaaien en zeggen: tot ziens!
- We houden ons zoveel mogelijk aan ons vaste dagprogramma.
- Bij de peutergroepen starten we de dag met de kring, waarbij we elkaar begroeten en samen de dag voorbereiden. Ook wordt daarin met een ritueel “de helpende hand” van de dag uitgekozen.

We bevorderen positieve contacten tussen kinderen

Samen doen en samen spelen is leuk en ondersteunt de ontwikkeling. Ook botsen en voor jezelf opkomen horen daarbij. Kinderen leren van en met elkaar. We stimuleren onderling positief contact en samenspel. Waar nodig begeleiden we kinderen in het contact met anderen.

Voorbeelden

- Gedurende de dag zijn er verschillende activiteiten. De kinderen kiezen zelf met wie ze deelnemen aan een activiteit. Soms kiezen we ervoor om als pedagogisch medewerkers groepjes te vormen en zo stimuleren we kinderen ook met andere kinderen te spelen.
- We leren de kinderen om met de andere kinderen te praten en aan te geven als ze iets niet willen (stop, hou op...), zodat ze leren voor zichzelf op te komen en voelen dat ze deel uitmaken van een groepsproces.
- Doordat kinderen vaak kunnen kiezen met wie ze spelen of naast wie ze zitten ontstaan er al verschillende vriendschappen, wat wij ook zeker stimuleren.

We stimuleren kinderen respect te hebben voor anderen en hun omgeving

Al vanaf de jongste leeftijd is je kind een onderdeel van de groep. Daarbij horen bepaalde afspraken en vaste rituelen die ons met elkaar verbinden zoals het beginlied van de dag. Maar ook voel je je onderdeel van een groep als je inbreng er toe doet. Dit zit 'm, net als thuis, in 'gewone zaken'; samen de tafel dekken, even helpen bij de afwas (een fantastisch moment om met water te spelen), het ene spel opruimen voor je het volgende weer pakt, spelregels bij voetbal of het knutselmateriaal zelf schoonmaken. Jong geleerd...

Voorbeelden

- We leren kinderen dat ze met respect om moeten gaan met de spullen (uit de natuur).
- Ook positieve communicatie onderling tussen de kinderen doen we door kinderen te stimuleren elkaar leuke dingen te vertellen, samen te spelen en samen te praten.
- Spelen met meegebracht spelmateriaal van thuis kan en mag op de groepen maar dan mogen ook de andere kinderen spelen met het meegebrachte speelgoed. Voorop staat dat speelgoed wordt gebruikt waarvoor het gemaakt is.
- Positieve benadering naar kinderen met betrekking tot zelfredzaamheid, we stimuleren de kinderen om zoveel mogelijk zelf te proberen, lukt dit niet dan helpen we elkaar met het aantrekken van de jassen of schoenen. Het is niet erg als je iets nog niet kunt.
- Alle kinderen ruimen samen met de pedagogisch medewerker op en helpen, als ze dit leuk vinden met bijvoorbeeld het dekken van de tafel.

We werken samen met ouders en anderen uit de leefomgeving van de kinderen

Onze bijdrage aan de opvoeding en ontwikkeling van je kind staat niet op zichzelf. Eenkennigheid, zindelijk worden, veranderingen in het gezin; samen met jou als ouder stemmen we af hoe we je kind daarbij het beste kunnen begeleiden. Maar ook met scholen, sportverenigingen, de kinderboerderij in de wijk, bibliotheek om de hoek, voorlees opa's en -oma's hebben we contact. We willen een waardevolle omgeving creëren waarin elk kind de kans krijgt om zich positief te ontwikkelen en te zijn wie het is.

Voorbeelden

- Er is dagelijks contact met ouders. We bespreken met hen de dag en overleggen geregeld over de voortgang. We maken hierbij ook gebruik van het digitale Ouderportaal.
- Samen met de oudercommissie organiseren wij feesten/activiteiten met en voor ouders, zoals het zomerfeest op het kdv en de picknick en Kerstlunch op de VE-peutergroepen.
- Samenwerking met school: kinderen die bijna vier jaar zijn en die dit willen, gaan soms op bezoek bij basisschool Het Talent, in de unit, waar het kind geplaatst gaat worden. Kinderen vinden dit leuk en spannend. Zo maken ze al kennis met school en wordt de stap minder groot.
- Bij de overgang naar school vindt standaard een 'warme overdracht' plaats.
- Mocht het zo zijn dat een kind gebruik maakt van externe hulp zoals fysiotherapie dan is er overleg tussen alle betrokken partijen en kan het zo zijn dat de fysiotherapie op de groep samen met het kind aan de slag gaat.
- Kinderen van het kinderdagverblijf gaan af en toe naar school om daar deel te nemen aan bijvoorbeeld een gymles of muziekles.
- Bij de VE-peutergroepen is elke 6 weken een ouder-kind-activiteit.

We bewaken de fysieke veiligheid van je kind

We hebben veel aandacht voor bewegen, buiten zijn en gezonde voeding. We doen zoveel mogelijk om ernstige ongelukken te voorkomen. Onze ruimtes, afspraken en werkinstructies zijn hier op gericht. Maar we willen en kunnen kinderen niet overal tegen beschermen. Ontwikkelen betekent ook de wereld ontdekken, klimmen en springen! Leren door vallen en opstaan. Vieze kleren en kleine ongelukjes, zoals schrammen of builen horen hierbij.

Voorbeelden

- Elke stamgroep heeft een hoge deurklink, zodat de kinderen zich niet vrij door het gebouw kunnen begeven.
- De buitenruimtes zijn afgesloten door een hekwerk, zodat zij de tuin niet kunnen verlaten.
- Op momenten dat wij met de kinderen door de ruimte van de Ster gaan lopen doen we dat in een mooie rij van twee aan twee. Ieder kind heeft een vriendje aan de hand en op de weg terug pak je hetzelfde kindje bij de hand. Een pedagogisch medewerker loopt voorop en een andere achteraan.
- In onze buitenruimtes zijn speelplekken, waarop kinderen kunnen klimmen. Hierin geeft het kind zelf de grens aan; op het moment dat het kind dit niet zelfstandig kan bieden we zo nodig een lichte ondersteuning, maar als een kind hier niet aan toe is geven we aan dat het eerst nog even moet groeien.
- Vierogenprincipe
Dit principe is verplicht voor kinderen van nul tot vier jaar. Dit betekent dat op elk moment de reële kans bestaat dat er een volwassene meekijkt of meeluistert met de beroepskracht. Dit houdt in dat we ervoor zorgen dat pedagogisch medewerkers in een groep altijd gezien of gehoord kunnen worden.
In ons kinderdagverblijf realiseren we dit op de volgende manier:
  - Er zijn altijd ten minste twee medewerkers aanwezig in het kinderdagverblijf. In uitzonderlijke gevallen (in vakanties) kan het voorkomen dat één medewerker het eerste uur en één medewerker het laatste uur aanwezig is. Dan lopen ouders in en uit en zijn zij de gewenste extra paar ogen. Er is daarnaast altijd een beheerder aanwezig in het pand.
  - De groepsruimtes zijn van buitenaf goed zichtbaar door de glazen wanden. De wc-ruimte van de kinderen wordt gedeeld door twee groepen; bij het verschonen zijn de deuren open.
  - De verschoonplek voor baby's is in de groepsruimte.
  - In de deuren van de slaapkamers zitten ramen, zodat we naar binnen kunnen kijken.De uitwerking van het vierogenprincipe en de maatregelen die we hierbij nemen hebben we besproken met de oudercommissie.
- Achterwacht
In situaties dat er op ons kinderdagverblijf heel weinig kinderen aanwezig zijn en één pedagogisch medewerker voldoet, is altijd een tweede volwassene bereikbaar. Op het rooster staat vermeld welke pedagogisch medewerker achterwacht heeft en deze wordt dan benaderd als de situatie zich voordoet. De planner van het rooster bepaalt en bespreekt dit met de pedagogisch medewerkers.

In situaties dat er slechts één beroepskracht in het kinderdagverblijf wordt ingezet en er mag worden afgeweken van de beroepskracht-kindratio, zoals tijdens pauzes en aan het begin en eind van de dag, is er altijd een tweede volwassene in het gebouw aanwezig.

Dat is in ieder geval een van de beheerders van De Ster, die gedurende de openingstijden van het pand continu aanwezig zijn. Zij kunnen bij calamiteiten ingeschakeld worden.